

Posudek vedoucího na diplomovou práci

**Moniky Stachové: Němci na Slovensku během druhé světové války, FHS UK, Praha
2022.**

Předložená diplomová práce se věnuje nosnému tématu života německé menšiny na válečném Slovensku. Diplomantka dobře postihla očekávání, která se změnou státoprávního uspořádání v roce 1938 a vytvořením neformálního „protektorátu“ (1939) Němci na Slovensku prožívali. Podařilo se jí též vystihnout odlišné přístupy jednotlivých německých enkláv k nastalým změnám a do jisté míry i střídání v důsledku nenaplněných očekávání.

Diplomantka si zvolila zajímavé, ale dosti náročné téma. Náročnost spočívala nejen v dostupnosti pramenů, ale i jeho koncepčním pojetím. Diplomová práce je v převážné míře založena na práci s prameny. Považuji za podstatné vyzdvihnout, že se diplomantka musela opřít o slovenské archivy (SNA, štátné archivy Bratislava, Banská Bystrica, Trenčín, Prešov) a podnikla i sondu do německého Spolkového archivu. Druhým pilířem byla dobová německojazyčná periodika. Složitost koncepčního uchopení převážně spočívala v širší tématu. V tomto směru se nabízelo zvážit, zda v podtitulu širší zkoumané problematiky poněkud neomezit, tak jak to autorka ve vlastním textu následně učinila. Zaměření se na oblast politiky, školství a kultury považuji za vhodné, ale současně nepodává komplexní pohled na život německé menšiny. Dalším náročným úkolem bylo provázání diplomantkou formulovaných teoretických východisek s vlastním obsahem práce.

Diplomová práce má silné i slabé stránky. Za silnou stránku považuji nosné téma, pramenný základ práce a dobrou znalost odborné literatury. Po řemeslné stránce je diplomová práce na solidní úrovni. Jednotlivé kapitoly však mají rozdílnou úroveň zpracování, ta je dána samozřejmě dostupností pramenů, ale i jejich výběrem. Za propracované považuji kapitoly věnované školství či Deutsche Partei. Naopak velmi povrchní je kapitola věnovaná vztahu německého a slovenského obyvatelstva, neboť je zachycena jen z německé strany (jedné knihy). Slovenské prameny, které by umožnily pohled vyvážit, chybí. Obdobně mělce je uchopena kapitola nazvaná „Kultura“, jež většinou pojednává jen o kinematografii. Limity spatřuji i v propojení teoretických východisek a vlastního textu, tedy provázání zvoleného teoretického rámce a reálného života. V zásadě opominut, kromě několika zmínek, zůstal spolkový život. Na s. 49 je sice uvedeno, že regulaci německého spolkového života na Slovensku si nárokovala Deutsche Partei, ale již nejsou rozvedeny reálné dopady. Téma nacifikace spolků by k vytvoření obrazu života Němců na Slovensku logicky patřilo.

Po formální stránce je diplomová práce dobře zvládnuta, práce s prameny a literaturou je na velmi dobré úrovni. Jistá nejednotnost vládne v rozložení kapitol, kdy některé začínají na nové stránce (např. s. 52) a jiné nikoli (např. s. 48, 54). Po jazykové a stylistické stránce nemám k práci vážnějších připomínek.

Diplomantka si v úvodu a následně i v textu položila dlouhou řadu otázek. Osobně se domnívám, že by v tomto směru méně znamenalo více. Mnohé odpovědi tak zůstaly spíše naznačeny. V rámci obhajoby se se diplomantka mohla na některé z nich zaměřit (např. Kdo představoval německé kulturní či politické elity? /s. 58/; Jak ostatně korespondovaly požadavky německého obyvatelstva s představami jeho politických představitelů? /s. 9/).

Na závěr mohu konstatovat, že diplomová práce Moniky Stachové splňuje nároky kladené na této typ studentských prací. Autorka prokázala schopnost s využitím adekvátně zvolených pramenů a literatury zpracovat souvislý odborný text, který i posouvá poznání zkoumané problematiky. Diplomovou práci proto doporučuji k obhajobě. S ohledem na shora uvedené připomínky se přikláním k hodnocení v e l m i d o b ř e.

V Praze 27. ledna 2022

Doc. PhDr. et JUDr. Jan Štemberk, Ph.D.